

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

XV. De benedictione cerei Paschalis & alijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

Lumen Christi & Chorus eodem tono respon-
det *Deo gratias*. Deinde Celebrans ascendit ad
altare in cornu Epistolæ, & Diaconus dat Arun-
dinem vni Acolytho, Subdiaconus & alij mi-
nistri secedunt versus latus Euangelij, in plano,
Clerus recedit ad Chorum.

TITVLVS XV.

De benedictione Cerei Paschalis & alijs.

1. **D**Um Celebrans est in cornu Epistolæ Dia-
conus accipiens librum Missalis, ascendit
ad supremum gradum altaris & genuflexus ibi-
dem absolutè non præmittens *Munda cor meum*,
conuersus ad Celebrantem petit ab eo benedi-
ctionem, alijs ministris stantibus, qua accepta &
olecularâ eius manu surgit, descendit in planum,
ibique genuflectit, & omnes alij cum eo, excep-
to Subdiacono & Ministro arundinem ferente;
Tum procedit ad pulpitem paratum hoc ordine.
Præcedit Thuriferarius cum thuribulo & naui-
cula, & à dextris eius Acolythus cum quinque
granis incensi, tum Subdiaconus cum Cruce, &
à sinistris eius Acolythus cum Arundine, vltimò
Diaconus solus cum libro ante pectus.

2. Cum peruenerint ad legile Diaconus po-
nit super illud librum Missalis, quem statim ape-
rit, ibique omnes hoc ordine se collocant. Sub-
diaconus stat à dextris Diaconi, vertens faciem
Cruicifixi quæ est in Cruce, ad Celebrantem & à
dextris Subdiaconi Thuriferarius, à sinistris
Diaconi Acolythus cum arundine, & ad eius sini-
stram Acolythus tenens quinque grana incensi,
omnes vertentes faciem, prout Diaconus versus
librum & formantes rectam lineam cum eo.

*Carem. Epist.
lib. 2. c. 27.*

X. s.

3. His

Lumen

3. His ita dispositis Thuriferarius de more tradit thuribulum Diacono, qui de more librum recitans, ut ad Euangelium, quo reddito surgentibus omnibus, & stantibus, ut sit ad Euangelium alta, sonora, & deuota voce, manibusque iunctis incipit absolutè in cantu præconium *Exultet, &c.* Celebrante ad ipsum conuerso stante.

4. Cum dixerit verba illa corruat imperia à cantu cessans vadit ad Cereum cum Acolycho de granis incensi, & illa infigit Cereo in modum Crucis, ita ut primum granum in suprema parte, secundum in media, tertium in infima, quartum in dextera, & quintum in sinistra parte ipsius infigat. Quo facto redit ad librum prosequens *In huius igitur, &c.* Usque ad hæc verba *rutilans ignis accendit.* in clasiuè tunc enim Diaconus accipiens vnā ex tribus candelis arundinis accendit cereum. Deinde Diaconus prosequens *Quis licet sit diuisus* Acolythus sumpto lumine de cereo, vel de candelis arundinis accendit lampades Ecclesie.

5. In fine benedictionis cerei, excepto Papa, Episcopo, & Imperatore, cui additur electi titulus, si non sit coronatus, nemo alius nominari debet inconsultâ Sede Apostolicâ; Sede Romanâ vel Episcopali vacante tacetur nomen Papæ aut Episcopi.

6. Completâ Cerei benedictione, Diaconus claudit librum & facta genuflexione Altari vadit ad Sacristiam, si prope sit, vbi depositis paramenti albis, induit se manipulo & stolâ violaceâ, & vadit ad Celebrantem, qui exiit, & sumit manipulum & casulam violacei coloris. Interim Crux deponitur à Subdiacono in loco decenti, & arundo stabilitur pede marmoreo aut alio præparato non procul à cereo.

7. Postcâ

7. Postea Lector facta reuerentia Altari manibus iunctis vadit ad medium Chori, vel ante Altare, ibique ex libro super palpitum posito, absolute sine titulo incipit Prophetiam manibusque extensis hinc inde, & semper ad librum vel pulpitem appositis eamque expedite cantat sicut Lectiones feriales, & in fine parum vocem inflectit. Celebrans vero stante Diacono a dextris eius & Subdiacono a dextris huius, vt in Introitu Missæ legit Prophetias submissa voce in cornu Epistolæ.

8. Finita Prophetia, Lector genuflectit cum Socio ad Legile, nec ante surgit donec Subdiaconus dixerit *Leuate*. Si tamen post Lectionem sequitur Tractus Lector immediate ea finita vadit ad Altare, relicto suo libro super legile, ibique genuflectit in infimo gradu, & redit ad locum suum, quod ita fit ab omnibus sine osculo manus Celebrantis.

9. Hæc omnia vicissim in alijs Prophetijs cantandis seruanda sunt, ordo autem eas legendi talis est, vt primæ à Iunioribus, postremæ à Senioribus, & maioribus nisi aliter necessitas suadeat, legantur.

Cerem. Epistolæ lib. 2. c. 27.

10. Si sedere voluerit Celebrans post lectam in Altari Prophetiam, sedeat ad scamnum conuicium, sed nudum in larere Epistolæ, eat autem per viam breuiorem cum ministris, & redeat per longiorem cum debitis reuerentijs ante medium Altaris, neque quouis modo sedeat ante Altare; quod Episcopo tantum conceditur.

11. Dum Celebrans dicit Orationes, quæ manibus extensis dicendæ sunt, ministri sacri stant post eum, & dicunt quando opus est *Flectamus genua*, & *Leuate* genuflectentibus omnibus & surgentibus prout opus est.

12. In

ius de more tra
more librum ter
redito surgen-
ad Euangelium
busque iunctis
um *Exultat*, &c.
ntre.
rruat imperia à
n Acolytho de
o in modum
Suprema parte,
fima, quacum-
arte ipsius po-
prosequens in
a *rutilans ignis*
iaconus acci-
ndinis accen-
osequens *Qui*
mine de ce-
diz lampadas
cepto Papa
r electi ritu-
us nominari
Sede Roma-
omen Papa
Diaconus
Altari va-
ofitis para-
folâ violâ-
itur, & su-
oloris. In
n loco de-
orco aut a
7. Postea

12. Interim dum Prophetiæ dicuntur Presbyteri si Catechumeni adsint, Catechizant illos ante atrium vel in aditu Ecclesiæ, nõ autem in eam sicut in Rituali Romano præscribitur, siue sint paruuli, siue adulti, dicuntque & seruant omnia quæ ibidem præcipiuntur vsque ad ingressum Ecclesiæ, quibus peractis, & facta benedictione fontium in Ecclesiam introducuntur vt in Rituali Romano;

TITVLVS XVI.

De benedictione Fontium.

1. **F**initis omnibus Prophetijs, si Ecclesia habuerit fontem baptismalem Sacerdos benedicturus fontem depositis planeta & manipulo accipit pluuiale violaceum, & præcedente Subdiacono cum Cruce & Acolythis cum candelabris, & aliquo Acolytho portante cereum paschalem accensum post Subdiaconum, descendit cum Clero habens à sinistris Diaconum iunctis manibus & tecto capite ad fontem interim Chorus cantat Tractum *Sicut certus*, &c.

2. Cum peruenerint iuxta fontem Subdiaconus inter Ceroterarios sinit se, ita vt habeat fontes inter se & Celebrantem, & ipse faciem ad eum habeat conuersam. Diaconus verò stat paulò post Celebrantem à dextris eius, & prope ipsum Diaconum Acolythus gestans Cereum paschalem. Celebrans verò regulariter, si nihil aliud impediatur, stare debet conuersus ad occidentem. Clerus autem stat circa fontes choris diuisis, vel quasi in gyrum.

3. Finito Tractu Celebrans dicit iuxta fontes *Dominus vobiscum* & orationem vt in *M. H. l. i. i. u. c. t. s.*